

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. І. І. Мечникова
ОДЕСЬКА ГУМАНІТАРНА ТРАДИЦІЯ**

Δόξα / ДОКСА

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
З ФІЛОСОФІЇ ТА ФІЛОЛОГІЇ
ВИП. 2 (30)**

ПРО САКРАЛЬНЕ-2

**Одеса
2018**

Редакційна колегія:

докт. філософії,
 проф. М. Вак (Нью-Йорк);
 докт. філософії,
 проф. М. Вішке (Гейдельберг);
 докт. філос. наук,
 проф. І. В. Голубович (Одеса);
 докт. філос. наук,
 проф. О. А. Довгополова (Одеса);
 докт. філос. наук,
 проф. О.С. Гомілко (Київ);
 докт. філос. наук,
 проф. В. Ю. Жарких (Одеса);
 докт. філос. наук,
 проф. М. В. Кашуба (Львів);
 докт. філос. наук,
 проф. В. І. Кебуладзе (Київ);
 докт. філос. наук,
 проф. С. О. Коначова (Москва);
 канд.. філос. наук,
 доц. В. Л. Левченко (Одеса) –
 головний редактор;
 канд.. філос. наук,
 доц. К. В. Райхерт (Одеса)
 докт. філос. наук,
 проф. О. К. Соболевська (Одеса);
 докт. філос. наук,
 проф. С. П. Шевцов (Одеса) –
 головний редактор;
 докт. філос. наук,
 проф. О. І. Хома (Вінниця)

докт. філол. наук,
 проф. Н. В. Бардіна (Одеса);
 докт. філол. наук,
 проф. Т. С. Мейзерська (Київ);
 докт. філол. наук,
 проф. В. Б. Мусій (Одеса);
 докт. філол. наук,
 проф. Є.М.Черноіваненко (Одеса);
 докт. філософії
 К. Харер (Потсдам).

Редакція випуску – В. Л. Левченко,
 І. В. Голубович

Друкується за рішенням Вченої ради Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова (протокол № 9 від 29 травня 2018 р.).

Свідомство Держкомінформу України серія КВ № 6910 від 30.01.2003 р.
 Згідно наказу Міністерства освіти і науки України № 693 від 10.05.2017 р.
 збірник внесено до переліку друкованих періодичних видань, що включаються до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з філософських наук.
 Постановою президії ВАК України збірник внесено до переліку наукових видань, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з філософських і філологічних наук (постанови № 3-05/7 від 30.06.2004, № 1-05/7 від 04.07.2006, № 1-05/8 від 22.12.2010).

© “Одеська гуманітарна традиція”, 2018

© Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2018

Це видання є спільним проектом Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова і міського наукового товариства «Одеська гуманітарна традиція». Збірник наукових праць «Діа / Докса» має міждисциплінарний характер, редакційна колегія публікує статті, що містять результати наукових досліджень переважно у галузі філософії та філології. Кожен випуск присвячений окремій тематиці.

Тридцятий випуск збірника «Докса» присвячений проблематиці природи сакрального та його місця у культурі та соціумі. Він презентує результати оригінальних досліджень феномену сакрального та різні виміри його існування та презентації, а також рефлексії з приводу нього в історії гуманітарної, філософської та богословської думки. За тематикою цей випуск є продовженням попереднього випуску.

В першому розділі «Сакральні практики» розглядається низка питань, пов'язаних з деякими аспектами існування та функціонування сакрального в різних царинах соціального, культурного та релігійного життя. Зокрема, надаються ґрунтовні розвідки щодо дослідження православної правової культури, трансформацій сакрального простору європейського міста, антиномічності сучасного релігійного життя, сакралізації та десакралізації різних аспектів соціального та релігійного буття та інш.

Другий розділ «Рефлексії про сакральне» об'єднує статті, в яких досліджується місце сакрального в історії філософії та гуманітаристиці ХХ сторіччя. Автори звертають увагу на погляди таких різних значних особистостей як Микола Бердяєв, Лев Шестов, Пауль Тілліх та Жорж Батай.

Третій розділ присвячено дослідженню місця сакрального у культурі та мистецтві. Автори статей аналізують різний художній досвід, звернення до втілення сакрального у сучасному мистецтві (образотворче мистецтво, література та кіномистецтво). Зокрема розглядається, як втілюється сакральне у наївному мистецтві та пост-авангарді, як постмодерна теологія репрезентується у сучасному кінематографі. Також в розділі осмислюється співвідношення різних канонів мистецтва.

В четвертому розділі ми презентуємо статтю лауреата всеукраїнського конкурсу молодих дослідників з філософії та гуманітаристики пам'яті Неллі Іванової-Георгієвської (конкурса 2017 року) А. Долгочуб. Ця стаття присвячена дослідженню феноменологічних та герменевтичних аспектів у методології видатного канадійського філософа Чарльза Тейлора.

Вже традиційний для нашого видання п'ятий розділ «Інтелектуальні біографічні ремарки» містить текст інтерв'ю відомої одеської композиторки Альони Томленової, у якому вона розповідає щодо зв'язків між сучасною музикою, філософією та космологією. Цьому інтерв'ю передує музикознавчий аналіз композиторської творчості А. Томленової.

В шостому розділі «Критика» надається критична стаття, щодо концепції євхаристійної антропології відомого українського теолога та філософа Олександра Філоненка.

Редакційна колегія й автори запрошують читачів до діалогу і роздумів про природу сакрального, його властивості та артикульованість у сучасному соціумі, філософії, релігії та мистецтві.

Редакційна колегія

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

БІЛЯНСЬКА Олена – канд. філос. наук, доцент кафедри культурології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

БОГАЧЕВА Юлія – аспірантка кафедри культурології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

ГОЛУБОВИЧ Інна – докт. філос. наук, професор кафедри філософії та основ загальногуманітарного знання Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

ДОЛГОЧУБ Альона – канд. філос. наук, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова.

ЗОЛОТАРЬОВА Олена – доцент кафедри правових дисциплін Одеського Інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом.

КОПРІВЦА Часлав – докт. філософії, професор факультету політичних наук Белградського університету (Сербія).

ЛЕВЧЕНКО Віктор – канд. філос. наук, доцент кафедри культурології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

МИСЮН Ганна – канд. мистецтвознавства, доцент кафедри культурології, мистецтвознавства та філософії культури Одеського національного політехнічного університету.

ПЕТРИКОВСЬКА Олена – канд. філос. наук, доцент кафедри філософії та методології пізнання Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

ПРУШКОВСЬКА Анастасія – аспірантка кафедри філософії та методології пізнання Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

РАЙХЕРТ Костянтин – канд. філос. наук, доцент кафедри філософії та методології пізнання Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

РЕЙДЕРМАН Ілля – викладач літератури в Одеському художньому коледжі ім. М. Б. Грекова.

РУБСЬКИЙ В'ячеслав – канд. богосл. наук, магістр філософії, старший викладач кафедри практичної психології Одеського національного морського університету

РУСЯЄВА Марина – канд. мистецтвознавства, доцент кафедри теоретичної та прикладної культурології Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової.

САПЕГА Валерія – аспірантка кафедри філософії та методології пізнання Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

СОБОЛЕВСЬКА Олена – докт. філос. наук, завідувачка кафедри культурології Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.